

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Budżetu i Finansów

KBF.410.1.12.2024

Pan
Jacek Jastrzębski
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Jastrzębski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 23 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontroler	Tomasz Wańkowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/30/2024 z 4 stycznia 2024 r. (akta kontroli: tom I str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2023 r. planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej także: UKNF lub Urząd) pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.</p> <p>Ocenię podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja przychodów UKNF; – planowanie i wykonanie kosztów, w tym związanych z wydatkami majątkowymi, oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji; – gospodarowanie wolnymi środkami; – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy wykonania planu przychodów, – analizy stanu należności pozostałych do zapłaty, – szczegółowej kontroli prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości, – analizy realizacji kosztów, w tym związanych z wydatkami majątkowymi, – analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – szczegółowej analizy wybranej próby wydatków, – analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – analizy stanu zobowiązań, – badania prawidłowości sporządzenia sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa NIK.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2023 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej Urząd należycie pobierał przychody od nadzorowanych podmiotów rynku finansowego na pokrycie kosztów działalności Urzędu i jego organów. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie działań windykacyjnych w zbadanej próbie największych należności obejmującej 46,3% należności przeterminowanych ogółem.

NIK nie stwierdziła również nieprawidłowości w zbadanej próbie obejmującej 12,9% kosztów UKNF w 2023 r. Zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Prawidłowa była realizacja mierników ustalonych w planie finansowym w układzie zadaniowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2023 r.

NIK zaopiniowała pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe UKNF za 2023 r. oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. Zostały one sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁵.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR **1. Wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego**

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu faktycznego Przychody zrealizowane w 2023 r. wyniosły 529 397 tys. zł i były niższe od planowanych o 80 150 tys. zł, tj. o 13,1%, ale wyższe od uzyskanych w 2022 r. o 33 702 tys. zł, tj. o 6,8%.

Powyższe przychody okazały się niewystarczające w stosunku do poniesionych kosztów w wysokości 553 689 tys. zł. W efekcie zamiast planowanego dodatniego wyniku finansowego w kwocie 19 418 tys. zł, UKNF poniósł stratę w wysokości 24 292 tys. zł. Wynikało to z osiągnięcia przychodów niższych niż planowano o 80 150 tys. zł, przy kosztach niższych od planowanych o 36 440 tys. zł⁷. Niższa od planowanej realizacja przychodów z tytułu wpłat i opłat na pokrycie kosztów nadzoru wynikała ze sposobu rozliczania tych kosztów. Zgodnie bowiem z art. 19a

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ W ustawie budżetowej na rok 2023 (załącznik 14, tabela 5) określono przychody na kwotę 563 928 tys. zł, koszty na kwotę 544 510 tys. zł i planowano dodatni wynik finansowy w wysokości 19 418 tys. zł.

ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym⁸, z przychodów UKNF pokrywane są koszty funkcjonowania UKNF i jego organów: wpłaty i opłaty na pokrycie kosztów nadzoru ustala się w oparciu o kwotę ustaloną w planie finansowym Urzędu, a po zakończeniu roku obrotowego ustala się różnicę pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami, którą uwzględnia się w rozliczeniu kosztów nadzoru w następnym roku obrotowym⁹.

Ujemny wynik finansowy za 2023 r. nie miał wpływu na funkcjonowanie UKNF¹⁰. Stosownie do art. 19d ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, wykazany w 2023 r. ujemny wynik finansowy w kwocie 24 292 tys. zł, zostanie pokryty z funduszu rezerwowego Urzędu w roku 2024. Wartość funduszu rezerwowego na koniec 2023 r. bez uwzględnienia tego wyniku wyniosła 136 220 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Urzędu były przychody kwalifikowane w planie finansowym do grupy *Pozostałe*. Przychody te wyniosły 508 602 tys. zł i stanowiły 96,1% przychodów ogółem Urzędu. Były one niższe od planowanych o 94 605 tys. zł (o 15,7%), ale wyższe od uzyskanych w 2022 r. o 28 121 tys. zł (o 5,9%).

W grupie przychodów *Pozostałe* największą pozycją były wpływy z różnych dochodów obejmujące głównie wpłaty i opłaty wnoszone przez podmioty nadzorowane na pokrycie kosztów nadzoru. Wpływy te wyniosły 480 755 tys. zł i stanowiły 94,5% tej grupy przychodów. Były one niższe od planowanych o 104 444 tys. zł (o 17,8%), ale wyższe niż w 2022 r. o 23 550 tys. zł (o 5,2%). W 2023 r. wpływy od podmiotów rynku bankowego wyniosły 276 193 tys. zł, ubezpieczeniowego – 96 901 tys. zł, kapitałowego – 83 237 tys. zł, emerytalnego – 11 633 tys. zł, a od pozostałych podmiotów – 31 tys. zł. Niższa od planowanej realizacja przychodów z tytułu wpłat i opłat na pokrycie kosztów nadzoru wynikała ze sposobu rozliczania tych kosztów.

W 2023 r. odsetki od nieterminowych wpłat kar i opłat wyniosły 16 699 tys. zł (3,3% tej grupy przychodów). Były one wyższe od planowanych o 10 100 tys. zł (o 153,1%) i wyższe niż w 2022 r. o 4714 tys. zł (o 39,3%).

Wpływy z tytułu najmu wyniosły 5842 tys. zł (1,1% tej grupy przychodów). Były one wyższe od planowanych o 396 tys. zł (o 7,3%) i wyższe niż w 2022 r. o 554 tys. zł (o 10,5%).

Opłaty ewidencyjne, za zezwolenia oraz akredytacje wyniosły 4555 tys. zł (0,9% tej grupy przychodów). Były one niższe od planowanych o 375 tys. zł (o 7,6%) i niższe niż w 2022 r. o 711 tys. zł (o 13,5%).

Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz za wydanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń i certyfikatów wyniosły 751 tys. zł (0,1% tej grupy przychodów). Były one niższe od planowanych o 282 tys. zł (27,3%), ale wyższe niż w 2022 r. o 14 tys. zł (o 1,9%).

---

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 135.

⁹ W planie finansowym na 2023 rok po zmianach w grupie „Pozostałe przychody”, z uwagi na termin uchwalania projektu planu finansowego na następny rok, nie było możliwości określenia różnicy pomiędzy planowanymi a wykonanymi kosztami, wobec czego co do zasady przy określeniu planowanych kosztów nadzoru przyjmowane jest pełne wykonanie planu kosztów roku poprzedniego. W związku z tym prognozowany przychód z tytułu wpłat i opłat jest ustalany w wysokości prognozowanych kosztów. Uwzględnienie rzeczywistego wykonania kosztów nadzoru za 2022 rok (poniesione w 2022 r. koszty w wysokości 452 756 tys. zł były niższe w stosunku do planu po zmianach o 77,5 tys. zł) w wyliczeniu powyższej różnicy zmniejszyło przychód o blisko 77,5 mln zł. Powyższa korekta przychodów w sposób znaczący wpłynęła na ujemny wynik finansowy, którego rozmiar został częściowo zniwelowany poprzez niższe niż zaplanowane wykonanie kosztów Urzędu (różnica o ponad 36 440 tys. zł) w 2023 r.

¹⁰ Nie wystąpiły sytuacje zagrażające terminowej realizacji zadań ani płynności finansowej, ponieważ UKNF posiadał wolne środki pieniężne.

Ponadto w 2023 r. Urząd uzyskał przychody w wysokości 16 817 tys. zł z tytułu odsetek od depozytów u Ministra Finansów. Były one wyższe od planowanych o 14 243 tys. zł (o 553,3%) oraz wyższe od uzyskanych w 2022 r. o 7250 tys. zł (o 75,8%). Wyższy niż planowany poziom przychodów w tej grupie był wynikiem utrzymujących się wysokich stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego (dalej: NBP) oraz wyższego niż planowano salda środków pieniężnych Urzędu.

(akta kontroli: tom II str. 75-83, 147-152)

Należności UKNF, według stanu na 31 grudnia 2023 r., wyniosły 165 779,7 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. wzrosły o 36 319,1 tys. zł, tj. o 28,1%. Tak znaczny wzrost należności wynikał z dużej ilości nakładanych przez Urząd kar (wzrost należności z tego tytułu o 14 426,4 tys. zł), naliczania odsetek od nieterminowych wpłat kar i opłat (wzrost o 11 410,1 tys. zł) i rozliczenia kosztów nadzoru (wzrost o 6556 tys. zł).

Należności od podmiotów nadzorowanych (161 628,9 tys. zł) stanowiły 97,5% ogółu należności. W szczególności dotyczyły one: kar administracyjnych (61,4% tych należności), odsetek od zaległości (21,8%) oraz należności z tytułu wpływów na pokrycie kosztów nadzoru (14,8%).

Należności przeterminowane na koniec 2023 r. wyniosły 153 563,2 tys. zł i były wyższe o 29 333,2 tys. zł (o 23,6%) od należności przeterminowanych na koniec 2022 r. Były to należności od podmiotów nadzorowanych, w tym z tytułu: kar administracyjnych w wysokości 99 308,7 tys. zł, wpływów na pokrycie kosztów nadzoru – 23 946,7 tys. zł, w tym na rynku kapitałowym – 12 163 tys. zł i rynku bankowym – 11 641,3 tys. zł oraz odsetek od zaległości – 27 653 tys. zł. Kwota należności odzyskanych przez UKNF w 2023 r. wyniosła 27 419 tys. zł (w tym 544 tys. zł stanowiły odsetki) i była niższa niż w 2022 r. o 22 285,6 tys. zł (o 44,8%). W 2023 r. kwota należności odpisana z ewidencji księgowej w związku z bezskutecznością prowadzonych postępowań windykacyjnych wynosiła 8810,2 tys. zł (w 2022 r. - 21 768,6 tys. zł).

Przyrost należności przeterminowanych, których poziom w 2023 r. wzrósł o 23,6% w stosunku do 2022 r., był wynikiem nałożenia przez Komisję Nadzoru Finansowego kar pieniężnych jeszcze w 2022 r. o rekordowej wartości blisko 63% wyższej niż w 2021 r. (69 270,9 tys. zł w 2022 r. wobec 48 965,3 tys. zł w 2021 r.). W 2023 r. nałożono kary w wysokości 45 854,1 tys. zł. Część nałożonych przez KNF kar nie była wpłacana dobrowolnie i kierowana była do windykacji.

W 2023 r. nie było przypadków umorzeń należności z tytułu wnoszonych wpłat i opłat czy też kar nałożonych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Urząd dokonał natomiast rozłożenia na raty zaległości z tytułu opłat za nadzór. Przypadków takich było sześć na łączną kwotę należności głównej 111 089 zł i odsetek 19 164 zł. Każda decyzja o rozłożeniu na raty była decyzją uznaniową UKNF i procedowana była na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹, art. 67a §1 pkt 2 w związku z art. 67b §1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹² i w związku z art. 19a ust. 5 oraz art. 11 ust. 1 i 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz na podstawie upoważnienia nr 269/2023 z dnia 4 września 2023 r. udzielonego Dyrektorowi Departamentu Finansów.

W trakcie kontroli szczegółowym badaniem objęto działania windykacyjne UKNF wobec 15 należności przeterminowanych, na łączną kwotę, według stanu

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.

na 31 grudnia 2023 r., 71 100 tys. zł, w tym 56 570 tys. zł z tytułu nałożonych przez KNF kar pieniężnych i 14 530 tys. zł z tytułu naliczonych odsetek od nieterminowej wpłaty tych kar. Do kontroli wybrano należności o najwyższych wartościach i najdłuższym okresie przeterminowania. W przypadku wszystkich objętych kontrolą należności UKNF podejmował działania windykacyjne w celu ich odzyskania. Urząd do każdego z dłużników kierował upomnienia, wzywając ich do uregulowania zaległości. W każdej badanej sprawie wystawiono tytuł wykonawczy – pięć w 2023 r., trzy w 2024 r., a pozostałe w latach wcześniejszych¹³. Wystawione tytuły wykonawcze opiewały na łączną kwotę 57 480 tys. zł.

W przypadku sześciu należności na łączną kwotę 37 196 tys. zł postępowania egzekucyjne wobec dłużników zostały umorzone przez naczelników urzędów skarbowych na podstawie art. 59 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁴ (bezskuteczność z powodu braku majątku lub źródła dochodu zobowiązanego, z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty egzekucyjne) lub zawieszono na podstawie art. 35 § 1 powyższej ustawy (wskutek wniesienia przez zobowiązanego zarzutu w sprawie egzekucji administracyjnej) lub art. 56 § 1 pkt 5 w związku z art. 312 § 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne¹⁵ (otwarcie postępowania sanacyjnego). W dwóch przypadkach postępowanie egzekucyjne zostało zawieszono postanowieniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W pozostałych sześciu przypadkach windykacja należności według stanu na koniec 2023 r. była w toku (dokonano częściowych wpłat), przy czym w jednym przypadku po uiszczeniu części zadłużenia, do UKNF wpłynął wniosek o rozłożenie pozostałej zaległości na raty.

Należności objęte postępowaniem egzekucyjnym były monitorowane na bieżąco. Dla każdej sprawy prowadzona była dokumentacja w formie elektronicznej, a zmiany stanu danej sprawy w trakcie roku potwierdzone były notatkami służbowymi. Zespół Należności, analogicznie do lat poprzednich, prowadził niezależnie od systemu finansowo-księgowego własne rejestry: należności, upomnień/wezwań do zapłaty, tytułów wykonawczych oraz zgłoszonych wierzytelności, które były na bieżąco aktualizowane. W sprawach objętych postępowaniami egzekucyjnymi co trzy miesiące wysyłane były, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zapytania do organów prowadzących postępowania dotyczące stanu egzekucji.

Podejmowane przez UKNF działania były wykonywane zgodnie z zarządzeniem nr 111/2019 Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie zasad i trybu dochodzenia należności przez UKNF. Oprócz działań wymienionych w powyższym zarządzeniu Zespół Należności poszukiwał innych informacji o majątkach zobowiązanych, m.in. w mediach, aby w sytuacji gdy zostanie ujawnione nowe źródło majątku zobowiązanego, wobec którego umorzono postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji, można było podjąć nowe postępowanie.

(akta kontroli: tom I str. 200-299, tom II str. 57-74, 88-93, 281-282)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³ Objęte kontrolą 15 spraw dotyczyło zaległości z lat 2019-2023.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 2505, ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2309, ze zm.

Opis stanu
faktycznego

1.2 Wykonanie planu kosztów

Koszty UKNF w 2023 r. wyniosły 553 689 tys. zł i były niższe od planowanych o 36 440 tys. zł, tj. o 6,2%, ale wyższe od kosztów poniesionych w 2022 r. o 100 933 tys. zł (o 22,3%).

Plan finansowy UKNF na 2023 r. był zamieszczony w załączniku nr 14 (tabela nr 5) do ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.¹⁶. W planie określone zostały m. in. przychody w wysokości 563 928 tys. zł i koszty w wysokości 544 510 tys. zł. Plan finansowy UKNF na 2023 r. był zmieniany trzykrotnie:

- w styczniu 2023 r.¹⁷ Zmiana polegała na podwyższeniu kosztów i przychodów UKNF o kwotę 45 619 tys. zł. Zmianę uzasadniano koniecznością przeznaczenia zwiększonych nakładów na wynagrodzenia w związku z koniecznością utrzymania właściwego poziomu zatrudnienia pod względem ilościowym i jakościowym, pozwalającym na realizację zadań nałożonych na Urząd oraz rosnącymi kosztami utrzymania. W uzasadnieniu wskazano na zagrożenie powstającymi wakatami zwłaszcza w dwóch obszarach: IT oraz cyberbezpieczeństwa. Zmiana planu spowodowała wzrost planowanych kosztów z kwoty 544 510 tys. zł do 590 129 tys. zł. Wzrost planowanych kosztów o 45 619 tys. zł pociągnął za sobą wzrost planowanych przychodów również o 45 619 tys. zł (z kwoty 563 928 tys. zł do 609 547 tys. zł), co wynikało ze specyfiki ustalania planu finansowego i finansowania Urzędu. Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Finansów UKNF: „wzrost kosztów w pozycji „wynagrodzenia” w 2023 r. w porównaniu do planu zawartego w ustawie budżetowej na 2023 r. i w porównaniu do wykonania w 2022 r. wynikał z uwzględnienia w planie finansowym na 2023 rok wytycznych Ministerstwa Finansów co do wzrostu funduszu wynagrodzeń o 7,8% w stosunku do planu na 2022 rok oraz w dalszej kolejności ze zmian planu finansowego na 2023 rok. Zmiana uchwalona przez Komisję Nadzoru Finansowego 31 stycznia 2023 roku i zatwierdzona przez Prezesa Rady Ministrów 14 lutego 2023 roku zwiększająca środki na wynagrodzenia pracowników wynikała z konieczności utrzymania właściwego poziomu zatrudnienia pod względem ilościowym i jakościowym, pozwalającym na realizację zadań odpowiednio do coraz poważniejszych wyzwań na rynku finansowym”;
- w czerwcu 2023 r.¹⁸ Zmianę uzasadniano koniecznością zwiększenia środków na zwiększone koszty energii (2801 tys. zł) oraz wynagrodzenia pracowników, pochodnych od wynagrodzeń i świadczeń społecznych oraz wynagrodzeń bezosobowych (łącznie 2677 tys. zł) w szczególności w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wynagrodzeń i nagród dla Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i jego Zastępców oraz wynagrodzeń dla członków tej Komisji¹⁹. Zmiana ta nie spowodowała zmiany ogólnej kwoty przychodów i kosztów w planie finansowym, gdyż zwiększenie powyższych pozycji związanych z wynagrodzeniami wiązało się z jednoczesnym zmniejszeniem o tę samą kwotę (5478 tys. zł) kosztów usług obcych;
- w grudniu 2023 r.²⁰ Zmiana ta wynikała z konieczności przeniesienia kosztów między poszczególnymi pozycjami w planie kosztów na 2023 r. w łącznej wysokości 3920

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.; dalej: ustawa budżetowa.

¹⁷ Uchwała nr 36/2023 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie projektu planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2023.

¹⁸ Uchwała nr 260/2023 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie projektu planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2023.

¹⁹ Dz. U. poz. 813.

²⁰ Uchwała nr 457/2023 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 1 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na rok 2023.

tys. zł. W rezultacie, zmiana ta nie powodowała zmiany ogólnej kwoty przychodów i kosztów w planie finansowym. Dotyczyła ona m. in. przeniesienia kosztów z wynagrodzeń osobowych do grupy „koszty składek”, w związku z przewidywanym wzrostem kosztów na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej też: PFRON) i przeniesieniem składek płaconych na ubezpieczenia społeczne do grupy składek na pracownicze plany kapitałowe.

(akta kontroli: tom I str. 22-163, tom II str. 147-152)

Najwyższy udział w kosztach miały koszty funkcjonowania Urzędu. Wyniosły one 513 649,8 tys. zł i stanowiły 92,8% kosztów ogółem. Koszty poniesione na funkcjonowanie Urzędu w 2023 r. były niższe od planowanych o 55 479,2 tys. zł (o 9,7%), ale wyższe od poniesionych w 2022 r. o 87 526,1 tys. zł (o 20,5%). Składały się one głównie z: kosztów wynagrodzeń w wysokości 273 291,3 tys. zł (53,2% kosztów funkcjonowania), kosztów usług obcych w wysokości 94 648,3 tys. zł (18,4%), składek w wysokości 56 828,7 tys. zł (11,1%) oraz pozostałych kosztów funkcjonowania Urzędu w wysokości 47 528,5 tys. zł (9,3%). Na koszty ogółem UKNF wpłynął również odpis aktualizujący należności w wysokości 40 038,9 tys. zł²¹, który miał również istotny wpływ na powstanie straty netto w wysokości 24 292 tys. zł.

Dyrektor Departamentu Finansów UKNF wyjaśnił, że *biorąc pod uwagę fakt, iż na wielkość wyniku w roku 2023 w bardzo dużej mierze miał wpływ właśnie odpis aktualizujący należności, a więc wielkość nie mająca odzwierciedlenia kasowego, a jedynie korygująca wartość posiadanego przez UKNF mienia, nie ma to wpływu na funkcjonowanie Urzędu. Zgodnie z art. 19d ustawy o nadzorze finansowym, fundusz podstawowy Urzędu Komisji odzwierciedla równowartość mienia Urzędu Komisji na dzień jego utworzenia, a fundusz rezerwowy zwiększa się o zysk netto i zmniejsza się o stratę netto. Zatem zysk za rok 2022, w kwocie 42 939 tys. zł, zgodnie ze wspomnianym wcześniej przepisem zasilił fundusz rezerwowy Urzędu w roku 2022, natomiast wykazany w roku 2023 ujemny wynik finansowy w kwocie 24 292 tys. zł, zostanie z tego funduszu pokryty w roku 2024.*²²

(akta kontroli: tom II str. 90-93)

Koszty wynagrodzeń osobowych wyniosły w 2023 r. 271 817,9 tys. zł. Były one niższe od planowanych o 8385,1 tys. zł (o 3,0%), ale wyższe niż w 2022 r. o 55 364,1 tys. zł (o 25,6%). Wpływ na wzrost kosztów wynagrodzeń w 2023 r. względem roku ubiegłego, miały wyższe wynagrodzenia dla pracowników Urzędu²³, w tym dla kierownictwa Urzędu, wynikające ze wspomnianego wyżej rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wynagrodzeń i nagród dla Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i jego Zastępców oraz wynagrodzeń dla członków tej Komisji. W myśl rozporządzenia, wynagrodzenie miesięczne Przewodniczącego KNF i jego Zastępców stanowiło iloczyn przeciętnego wynagrodzenia (tj. kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” przez Prezesa GUS na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych²⁴) i mnożnika 13 (w przypadku Przewodniczącego KNF) mnożnika 11 (w przypadku Zastępców Przewodniczącego KNF)²⁵. Oznaczało to, że od 1 maja 2023 r. wynagrodzenie

²¹ W ustawie budżetowej odpis aktualizujący należności był określony na kwotę 21 mln zł.

²² Wartość funduszy własnych (uwzględniających fundusz podstawowy i fundusz rezerwowy) na koniec 2023 r. miała wartość dodatnią i wynosiła 199 783 tys. zł.

²³ Pracownicy biurowi i merytoryczni, w tym dyrektorzy i ich zastępcy oraz kierownicy, bez pracowników służby obsługi technicznej i kierownictwa (Przewodniczący Komisji i jego Zastępcy).

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, ze zm.

²⁵ Przed dniem 1 maja 2023 r. wynagrodzenie miesięczne Przewodniczącego KNF wynosiło 33 015,2 zł i było liczone zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2019 r. w sprawie wynagrodzeń

miesięczne Przewodniczącego KNF wynosiło 82 500 zł, a Zastępcy Przewodniczącego KNF 69 807,70 zł. Oprócz wynagrodzenia miesięcznego, Przewodniczący i Zastępcy Przewodniczącego KNF, na mocy ww. rozporządzenia z dnia 27 kwietnia 2023 r. otrzymują nagrodę ustaloną rocznie w grudniu roku kalendarzowego, za który przysługuje, w kwocie 120% przysługującego im wynagrodzenia miesięcznego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2023 r., po uwzględnieniu dodatkowego rocznego wynagrodzenia za ten okres wyniosło 16 904 zł i było o 2997 zł wyższe niż w 2022 r. (o 21,6%)²⁶. Na przestrzeni lat 2020-2023 przeciętne wynagrodzenie w UKNF wzrosło z 12 460 zł do 16 904 zł, czyli o 4444 zł (o 35,7%).

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w Urzędzie w 2023 r. wynosiło 1340 osób i w stosunku do planu było mniejsze o 201 osób, ale większe niż w 2022 r. o 43 osoby. Średnie zatrudnienie, niższe od planowanego aż o 13%, nie przełożyło się na niższe koszty wynagrodzeń osobowych (niższe od pierwotnego planu jedynie o 3%). Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Finansów, *niższy niż planowano poziom zatrudnienia wynikał przede wszystkim z bieżącej, naturalnej rotacji pracowników, która utrzymuje się na stałym poziomie ok. 9% oraz sytuacji na rynku pracy, gdzie z jednej strony utrzymuje się duży popyt na specjalistów z sektora finansowego, z drugiej bardzo ściśle określony zakres kompetencji oraz doświadczenia, których oczekuje UKNF mocno utrudnia skuteczne pozyskanie pracowników spełniających wymagania na poszczególnych stanowiskach pracy.*

Koszty usług obcych w 2023 r. w kwocie 94 648 tys. zł były niższe od planowanych o 23 933 tys. zł (o 20,2%), ale wyższe niż w 2022 r. o 11 538 tys. zł (o 13,9%). Mniejsze niż przyjęto w planie koszty usług obcych wynikały między innymi z rezygnacji z części zaplanowanych zakupów usług (remontowych i innych) lub ich przesunięcia w czasie. Ponadto, zrealizowano też niższe niż planowano koszty czynszów (26 646 tys. zł wobec 28 840 tys. zł) z powodu korzystniejszego niż zakładany kursu EUR w 2023 r. Wzrost tych kosztów w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., spowodowany był głównie planowanym zakupem usług informatycznych, w szczególności: serwisu pogwarancyjnego, wsparcia technicznego, rozbudowy i budowy nowych systemów informatycznych i telekomunikacyjnych.

(akta kontroli: tom II str. 93-94, 193-194, 197, 293-413)

W 2023 r. Urząd poniósł koszty z tytułu najmu nieruchomości biurowej przy ul. Pięknej 20 w Warszawie, która jest główną siedzibą Urzędu, w wysokości 25 316,1 tys. zł, w tym: 18 876,8 tys. zł z tytułu czynszu za pomieszczenia biurowe i 4416,3 tys. zł z tytułu opłat eksploatacyjnych. Koszty te wzrosły w porównaniu z 2022 r. o 192,9 tys. zł (o 0,8%). Z tytułu umowy najmu zawartej w styczniu 2018 r., z terminem obowiązywania do końca 2028 r., Urząd poniósł dotychczas łączne koszty najmu tej nieruchomości w wysokości blisko 116 000 tys. zł.

Ponadto UKNF jest właścicielem trzech nieruchomości biurowych w Warszawie, tj. nieruchomości przy ul. Jasnej 8, Jasnej 12 i Niedźwiedziej 6E. Koszty związane z ich administrowaniem w 2023 r. wyniosły łącznie 2883,9 tys. zł. Ponad 70% tych

---

i nagród dla Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i jego Zastępców (Dz. U. poz. 2503) w następujący sposób: wynagrodzenie zasadnicze (tj. 6,2 x kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa, zwana dalej: kwotą bazową) + dodatek funkcyjny (tj. 2,0 x kwota bazowa) + nagroda miesięczna (tj. 125% jego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego). Dla Zastępców Przewodniczącego KNF, wynagrodzenie wynosiło ok. 29 400 zł i było liczone analogicznie jak dla Przewodniczącego, z zastosowaniem następujących wskaźników odpowiednio: 5,7, 1,6 i 125%).

²⁶ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników (bez Przewodniczącego i jego Zastępców) w 2023 r. wynosiło 16 761 zł i było wyższe niż w 2022 r. o 2900 zł, tj. o 20,9%.

kosztów dotyczyło nieruchomości przy ul. Niedźwiedziej 6E, która jest użytkowana przez UKNF. Koszty związane z nieruchomościami przy ul. Jasnej 8 i 12 – wynajętymi Narodowemu Bankowi Polskiemu²⁷, na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. wyniosły 875,6 tys. zł.

W grudniu 2022 r., Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, w odpowiedzi na uwagę NIK sformułowaną w wystąpieniu pokontrolnym z 6 kwietnia 2022 r.²⁸, opracował „Analizę sytuacji lokalowej UKNF wraz z rekomendacjami dalszych działań”. W Analizie przedstawiono m. in. pięć wariantów decyzji w sprawie głównej siedziby UKNF, uznając że najbardziej prawdopodobne byłoby: (1) wynegocjowanie nowej umowy najmu nieruchomości przy ul. Pięknej 20, (2) zmiana wynajmowanego budynku, (3) wykupienie istniejącego budynku na własność, (4) budowa własnej siedziby lub (5) ograniczenie powierzchni biurowej w Warszawie do lokalizacji przy ul. Niedźwiedziej 6e oraz Jasnej 8 i Jasnej 12 (przy założeniu znacznego zwiększenia ilości czasu pracy zdalnej). Warianty te stanowiły wówczas katalog wszelkich możliwych potencjalnych ścieżek postępowania, a nie wskazanie konkretnych wytycznych do realizacji. Z uwagi na termin zakończenia umowy najmu powierzchni w budynku przy ul. Pięknej 20 (koniec grudnia 2028 r.), UKNF nie podejmował celowych działań mających za zadanie wskazanie wytycznych będących podstawą do konkretnych działań.

W Analizie z grudnia 2023 r. podkreślono, że wykonywanie analiz i strategii wykraczających poza określony horyzont czasowy²⁹ jest przedwczesne. Na powyższe nakłada się także niepewna sytuacja geopolityczna i związana z tym konieczność zapewnienia bezpieczeństwa siedziby głównej UKNF. Podsumowując, stwierdzono że pracownicy Urzędu mają możliwość pracy zdalnej, co pozwala na optymalizację ilości stanowisk pracy. Tym bardziej, że na powierzchni biurowej w siedzibie przy ul. Pięknej 20 powstały tzw. „strefy hotdesk”, które umożliwiają współdzielenie przez kilku pracowników jednego stanowiska pracy. W związku z powyższymi okolicznościami uznano, że zmiany ilości użytkowanej powierzchni byłyby w chwili obecnej bezcelowe.

W powyższej Analizie przedstawiono rekomendację, iż istniejące uwarunkowania, w postaci postanowień obowiązującej umowy najmu, potencjalne koszty jej rozwiązania i warunki ekonomiczne, specyfika warszawskiego rynku nieruchomości biurowych, wymagania UKNF co do siedziby, czynności logistyczne związane z przeprowadzką i utrzymaniem ciągłości pracy Urzędu, sugerują nie podejmowanie działań w zakresie możliwości zmiany siedziby budynku przy ul. Pięknej 20 w Warszawie.

Powyższa Analiza sytuacji lokalowej UKNF nie była przedmiotem obrad Komisji Nadzoru Finansowego. Z Analizą zostało zapoznane kierownictwo Urzędu i przyjęło przedstawione rekomendacje do zastosowania oraz wskazało na konieczność bieżącego monitorowania sytuacji na rynku nieruchomości.

(akta kontroli: tom II str. 66-69, 84-86, 194-195, 200-208)

Koszty składek w 2023 r. w wysokości 56 829 tys. zł były niższe od planowanych o 7825 tys. zł (o 12,1%), ale wyższe od składek w 2022 r. o 12 831 tys. zł (o 29,2%).

²⁷ Wpływy z tytułu najmu tych nieruchomości w 2023 r. wyniosły 5842 tys. zł.

²⁸ Z ustaleń kontroli wynikało, że UKNF nie posiadał planu zagospodarowania dwóch nieruchomości biurowych po zakończeniu umowy najmu tych nieruchomości przez Narodowy Banko Polski oraz planu w zakresie zapewnienia siedziby dla Urzędu po zakończeniu umowy najmu budynku biurowego przy ul. Pięknej 20 w Warszawie. Zdaniem NIK, w celu ustabilizowania sytuacji Urzędu w zakresie zapewnienia odpowiednich dla potrzeb jego funkcjonowania zasobów lokalowych, należało z odpowiednim wyprzedzeniem przygotować stosowny plan działania UKNF na przyszłość.

²⁹ Umowa najmu nieruchomości przy ul. Pięknej 20 w Warszawie obowiązuje na czas określony do końca 2028 r., a umowy wynajętych nieruchomości dla NBP (budyneków Jasna 8 i 12) obowiązują do końca 2025 r. i według szacunków UKNF zostaną przedłużone.

Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 40 893 tys. zł stanowiły 72% ogółu składek, wpłaty na pracownicze plany kapitałowe – 8229 tys. zł (14,5%), składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy – 5606 tys. zł (9,9%), a pozostałe składki – 2101 tys. zł (3,7%). Wzrost tych kosztów w porównaniu do 2022 r. dotyczył głównie wpłat na PFRON i dopłat do programu Pracowniczych Planów Kapitałowych, który wdrożony został w Urzędzie w 2021 r. Wzrost ten był konsekwencją odnotowanego w 2023 r. ponad 25% wzrostu kosztów wynagrodzeń w UKNF. Niepełne wykonanie planu w zakresie kosztów składek wynikało przede wszystkim z niższego niż planowano kosztu wynagrodzeń, a co za tym idzie również kosztów składek na ubezpieczenia społeczne, PFRON oraz poziomu dopłaty UKNF do pracowniczych planów kapitałowych.

Największymi składnikami pozostałych kosztów funkcjonowania Urzędu były: składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo wynika z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, w wysokości 31 720 tys. zł (6,2% kosztów funkcjonowania), koszty amortyzacji w wysokości 22 689 tys. zł (4,4%) oraz koszty materiałów i energii w kwocie 11 750,7 tys. zł (2,3%). Inne pozostałe koszty funkcjonowania Urzędu obejmowały głównie: świadczenia na rzecz osób fizycznych (6372,6 tys. zł), podróże służbowe krajowe i zagraniczne (4499 tys. zł), odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (2568 tys. zł), szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej (2434 tys. zł), podatki i opłaty (540 tys. zł).

Koszty amortyzacji były mniejsze zarówno w odniesieniu do planu (o 7310,5 tys. zł , tj. o 24,4%) jak i wykonania w 2022 r. (o 2344,6 tys. zł, tj. o 9,4%). Niższa wartość odpisów amortyzacyjnych wynikała głównie z niezrealizowania części wydatków inwestycyjnych, a tym samym przyjęcia do ewidencji środków trwałych o mniejszej wartości niż planowano.

Koszty materiałów i energii były mniejsze od planowanych o 4681,3 tys. zł (o 28,5%) i większe od poniesionych w 2022 r. o 2310 tys. zł (o 24,5%). Podstawową przyczyną niepełnej realizacji planu tych kosztów były mniejsze niż planowane zakupy mebli i wyposażenia informatycznego o 2871 tys. zł. Ponadto niższe od planowanych były koszty energii elektrycznej, pierwotnie planowane w wysokości 3773 tys. zł, następnie zwiększone do 8234 tys. zł, a ostatecznie wykonane w wysokości 6478 tys. zł.

Plan kosztów świadczeń na rzecz osób fizycznych zrealizowano na poziomie 84,3%. W pozycji tej zaplanowane zostały w szczególności wydatki na staże, praktyki, dofinansowanie nauki i refundacji kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz koszty organizacji i działalności Sądu Polubownego przy KNF.

Pozostałe koszty w kwocie 40 038,9 tys. zł stanowiły 7,2% kosztów ogółem i dotyczyły w szczególności odpisu aktualizującego należności w kwocie 40 035,4 tys. zł. Były one wyższe od planowanych o 19 035,4 tys. zł (o 90,6%) i wyższe od poniesionych w 2022 r. o 13 403 tys. zł (o 50,3%) w związku ze wzrostem należności przeterminowanych, wynikającym głównie z większej ilości i wartości nałożonych kar pieniężnych, których egzekucja okazała się bezskuteczna.

Wydatki majątkowe w kwocie 15 609,4 tys. zł były niższe od planowanych o 14 470,6 tys. zł (o 48,1%) i niższe od poniesionych w 2022 r. o 5907,2 tys. zł (o 27,5%). Plan na 2023 r. w wysokości 30 080 tys. zł był tożsamy z planem na 2022 r. Obejmował głównie wydatki i zakupy inwestycyjne z przeznaczeniem na sfinansowanie systemów informatycznych, infrastruktury IT oraz licencji i oprogramowania. Niewykonanie planu wydatków majątkowych wynikało głównie z powodu przesunięcia części płatności na rok 2024, wygenerowaniu oszczędności przy zakupie niektórych inwestycji (np. zakupiono jedynie część serwerów w celu realizacji zadania „System bezpośredniego gromadzenia danych”, zaś niektóre zadania zdecydowano się zrealizować własnymi

siłami informatycznymi) oraz zrezygnowano z zakupu sprzętu dla realizacji zadania dot. sprawozdawczości firm inwestycyjnych, systemu do analizy ruchu sieciowego i zakupu narzędzia do zarządzania procesami licencyjnymi.

Zobowiązania na koniec 2023 r. wyniosły 142 569 tys. zł i były to w całości zobowiązania niewymagalne. Były one wyższe o 41 315 tys. zł (o 40,8%) od stanu zobowiązań na koniec 2022 r. Przyczyną tak dużego wzrostu zobowiązań były nakładane kary na podmioty rynku finansowego, które z jednej strony stanowiły należności UKNF (do czasu zakończenia postępowań windykacyjnych), a z drugiej były zobowiązaniami Urzędu do czasu przekazania uzyskanych wpłat z tego tytułu na rzecz Funduszu Edukacji Finansowej oraz rozliczenia z tytułu składek ZUS i podatku PIT. Największe zobowiązania dotyczyły: Funduszu Edukacji Finansowej w kwocie 92 202 tys. zł (64,7% ogółu zobowiązań), rozliczeń podatkowych PIT-4R i składek ZUS od wynagrodzeń za grudzień 2023 r. w kwocie 27 016 tys. zł (18,9%), dostawców, w tym z tyt. zakupów inwestycyjnych, w kwocie 10 858 tys. zł (7,6%) i z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 4906 tys. zł (3,4%). Ponadto wystąpiły zobowiązania wynikające z rozliczeń wpłat i opłat wniesionych przez nadzorowane podmioty na pokrycie kosztów nadzoru, a także z wadliwych wpłaconych przez uczestników przetargów ogłaszanych przez UKNF.

(akta kontroli: tom I str. 300, tom II 147-152)

Szczegółowym badaniem objęto koszty w wysokości 71 544,1 tys. zł, tj. 12,9% kosztów ogółem UKNF. Metodą monetarną, uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji, została wylosowana próba w wysokości 69 737,6 tys. zł. Obejmowała ona 41 zapisów księgowych, w tym dwie pozycje na kwotę 4 504,3 tys. zł w grupie wydatków majątkowych oraz 39 pozycji na kwotę 65 233,3 tys. zł w grupie wydatków bieżących pozapłacowych. Objęte kontrolą wydatki majątkowe stanowiły 28,9% kwoty zrealizowanych wydatków majątkowych. Pozostała część próby w wysokości 1806,5 tys. zł została dobrana w sposób celowy³⁰ spośród postępowań dotyczących zamówień publicznych. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zbadanej próbie kosztów. Zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Kontrolą, w zakresie zgodności postępowania przy udzielaniu zamówień z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, objęto cztery niżej wymienione zamówienia publiczne:

- 1) Postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na zakup usługi kompleksowej organizacji Hackathonu³¹. Wartość umowy wyniosła 1299,8 tys. zł (w całości wydatkowana w 2023 r.).
- 2) Postępowanie w trybie podstawowym dotyczące zakupu na potrzeby Urzędu elektrycznego samochodu osobowego. W wyniku przeprowadzonego zamówienia zawarto umowę na kwotę 268,9 tys. zł, która w całości została opłacona w 2023 r. po odbiorze przedmiotowego pojazdu.
- 3) Zamówienie dotyczące zakupu artykułów spożywczych na potrzeby reprezentacyjne UKNF, udzielone bez stosowania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Kwota podpisanej umowy wyniosła 84,3 tys. zł, z której wydatkowano kwotę 84,1 tys. zł.

³⁰ Do badania wybrano, według osądu kontrolera, dwa postępowania, do udzielenia których zastosowano przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.) w trybie przetargu nieograniczonego i w trybie podstawowym oraz dwa zamówienia, do udzielenia których nie zastosowano przepisów powyższej ustawy z uwagi na wartość zamówienia.

³¹ Hackathon (maraton projektowania) – wydarzenie skierowane do programistów, podczas którego informatycy i inne osoby związane z rozwojem oprogramowania, takie jak projektanci grafiki, twórcy interfejsów i menedżerowie projektów, stają przed zadaniem rozwiązania określonego problemu związanego z projektowaniem.

- 4) Zamówienie na zakup usługi wytworzenia materiałów audiowizualnych w zakresie informacji dotyczących FINTECH³², udzielone bez stosowania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Kwota podpisanej umowy wyniosła 153,7 tys. zł³³ (wydatkowano 100% wartości umowy).

W wyniku badania wyżej wymienionych zamówień publicznych nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Działania UKNF, dotyczące zamówień publicznych objętych badaniem, były także zgodne z wewnętrznymi regulacjami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych³⁴. Realizacja badanych zamówień w zakresie przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartych umów.

Objęte kontrolą koszty poniesiono zgodnie z planem finansowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2023 r. na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki, gospodarnie oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2023 r. UKNF nie zaciągał kredytów bankowych ani pożyczek i nie korzystał z dotacji z budżetu państwa.

(akta kontroli: tom I str. 301-464, tom II str. 1-56, 98-99)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3 Gospodarowanie wolnymi środkami

Opis stanu
faktycznego

W 2023 r. UKNF przekazał Ministrowi Finansów w depozyt środki finansowe w łącznej wysokości 36 013 593,3 tys. zł. Były to depozyty *overnight*³⁵ w kwocie 35 558 593,3 tys. zł oraz depozyty terminowe na kwotę 455 000 tys. zł. Średni dzienny stan środków przekazanych w depozyt w 2023 r. wynosił 143 480,5 tys. zł.

W 2023 r. UKNF utworzył 11 lokat terminowych na łączną kwotę 455 000 tys. zł (cztery lokaty, łącznie na kwotę 120 020 tys. zł, utworzone zostały jeszcze w 2022 r.). Lokaty te zostały zawarte na okres od 29 dni do 242 dni, a ich oprocentowanie wynosiło od 4,87% do 6,42%. W 2023 r. UKNF nie zerwał przed terminem żadnej lokaty. Na 31 grudnia 2023 r. trzy lokaty terminowe w łącznej wysokości 155 000 tys. zł pozostawały aktywne, a termin ich zapadalności przypadał na styczeń, luty i marzec 2024 r.

Stan środków pieniężnych na koniec 2023 r. wynosił 203 781,1 tys. zł. Na kwotę tę składały się powyższe lokaty terminowe (155 000 tys. zł) i środki w ramach konsolidacji rachunków w BGK.

UKNF nie dokonywał innych inwestycji w zakresie gospodarowania wolnymi środkami.

(akta kontroli: tom I str. 18-21, tom II str. 96-114)

³² Fintech (ang. Financial Technology) - innowacyjne usługi finansowe działające wyłącznie w sieci oparte na technologii informacyjnej. Do sektora Fintech zalicza się m.in. innowacyjne podmioty nadzorowane, czyli np. banki, instytucje płatnicze, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne; oraz podmioty nienadzorowane, często start-upy dopiero zaczynające swoją działalność. Firmy Fintech tworzą m.in. różnego rodzaju bankowe aplikacje mobilne umożliwiające zarządzanie finansami, otwieranie kont z limitem wypłat czy informujące na jednym ekranie o transakcjach, kredytach, ubezpieczeniach i inwestycjach na wszystkich rachunkach w różnych bankach.

³³ 125 tys. zł netto.

³⁴ Zarządzenie nr 65/2021 Przewodniczącego KNF z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego, ze zm.

³⁵ Depozyt otwierany na koniec dnia roboczego na podstawie stałego zlecenia posiadacza rachunku dla banku i zwracany na początku następnego dnia roboczego.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4 Realizacja zadań

Opis stanu
faktycznego

W 2023 r. dla zadania realizowanego przez UKNF pod nazwą *Nadzór nad rynkiem finansowym* ustalono, analogicznie jak w latach poprzednich, dwa mierniki:

- 1) Liczba zakończonych postępowań administracyjnych dotyczących rynku finansowego w stosunku do liczby wniosków o przeprowadzenie tych postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty.
- 2) Liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych w podmiotach nadzorowanych w stosunku do liczby postępowań inspekcyjnych planowanych.

Miernik dotyczący liczby zakończonych postępowań administracyjnych zrealizowano na poziomie 102% przy planowanej wartości miernika 93% (zakończono 2170 postępowań przy 2124 wnioskach o przeprowadzenie postępowań złożonych przez nadzorowane podmioty).

Miernik dotyczący liczby zakończonych postępowań inspekcyjnych zrealizowano na poziomie 101% przy planowanej wartości miernika 100% (przeprowadzono 140 inspekcji wobec planowanych 139).

Na poszczególnych nadzorowanych rynkach realizacja wyżej wymienionych mierników oraz liczba planowanych i zakończonych postępowań administracyjnych i inspekcyjnych kształtowały się następująco:

- rynek kapitałowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 105% przy planie 96% (zakończono 634 postępowania przy liczbie wniosków o ich przeprowadzenie – 604), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 104% wobec planowanych 100% (zakończono 29 inspekcji wobec planowanych 28);
- rynek ubezpieczeniowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 100% przy planie 90% (zakończono 143 postępowania administracyjnych przy liczbie wniosków o przeprowadzenie postępowań – 143), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 100% wobec planowanych 100% (zakończono 38 inspekcji wobec planowanych 38);
- rynek emerytalny – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 100% przy planie 90% (zakończono 308 postępowania przy liczbie wniosków o ich przeprowadzenie – 307), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 50% wobec planowanych 100% (w 2023 r. przeprowadzono jedno zaplanowane postępowanie inspekcyjne, a planowano - dwa);
- rynek bankowy – liczba zakończonych postępowań administracyjnych wyniosła 101% przy planie 93% (zakończono 1085 postępowania administracyjnych przy liczbie wniosków o przeprowadzenie postępowania – 1070), a liczba zakończonych postępowań inspekcyjnych 101% wobec planowanych 100% (przeprowadzono 72 zaplanowanych inspekcji z zaplanowanych 71).

Monitoring mierników prowadzony był na podstawie bieżących danych, między innymi z systemu informatycznego oraz informacji komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym Rb-BZ2 sporządzone było za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. i przekazane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

W 2023 r. UKNF przekazał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dwa sprawozdania z wykonaniu planu finansowego (za dwa kwartały 2023 r. i za trzy kwartały 2023 r.) sporządzone w układzie danych prezentowanych w planie finansowym wraz z opisem realizacji poniesionych kosztów oraz zrealizowanych przez UKNF zadań merytorycznych. Prezes Rady Ministrów nie zgłaszał uwag i nie przekazywał zaleceń do tych sprawozdań.

(akta kontroli: tom II str. 115-139)

Stwierdzone
nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie mierników, prezentowania i monitorowania danych budżetu w układzie zadaniowym. Kontrola nie obejmowała merytorycznych ani organizacyjnych uwarunkowań prowadzenia postępowań administracyjnych i inspekcyjnych.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2023 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zbadanej próbie 12,9% kosztów poniesionych przez UKNF w 2023 r. Zostały one zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych. Prawidłowa była również realizacja mierników ustalonych w planie finansowym w układzie zadaniowym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego na 2023 r.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. przez UKNF:

- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej,
- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (RB-BZ2).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, które zostały wykonane terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli: tom II str. 143-172, 209-280, 285-292)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Były one sporządzone terminowo, a kwoty w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej na dzień sporządzenia sprawozdań.

V. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 25 kwietnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Budżetu i Finansów
p.o. Dyrektora
Anna Wojcieszekiewicz
/podpisano elektronicznie/
.....

Kontroler:

Tomasz Wańkiewicz
główny specjalista
kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/
.....

---

³⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.